

EURASIAN CENTER OF
INNOVATIVE DEVELOPMENT
DARA

BURDUR MEHMET AKIF
ERSOY UNIVERSITY

International Scientific Conference

Global Challenges for Global Science

Conference Proceedings

Turkey
Kazakhstan
Uzbekistan
Kyrgyzstan
Bulgaria
Ukraine

Burdur
TURKEY

June 20, 2022

**EURASIAN CENTER OF INNOVATIVE DEVELOPMENT “DARA”
BURDUR MEHMET AKIF ERSOY ÜNİVERSİTESİ**

GLOBAL CHALLENGES FOR GLOBAL SCIENCE

PROCEEDINGS

June 20, 2022

GCGS

Editor-in-Chief

Assoc. Prof., Dr. Erol Kapluhan

Burdur Mehmet Akif Ersoy University, Burdur, Turkey

Burdur, Turkey

2022

UDC 001
LBC 72
G 54

G54 Global Challenges for Global Science. Proceedings – Burdur: Eurasian Center of Innovative Development «DARA», 2022. – 337 p. (multi-language).

ISBN 978-601-08-0832-8

Authors are responsible for the accuracy of cited publications, facts, figures, quotations, statistics, proper names and other information

The proceedings are the papers of students and researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities. The papers were presented on International Conference “Global Challenges for Global Science” in Burdur, Turkey on June 20, 2022. Relating to pandemy of COVID-19, which affected the whole world, the Conference was conducted distantly.

UDC 001
LBC 72

ISBN 978-601-08-0832-8

© Eurasian Center of Innovative
Development «DARA», 2022

Scientific Committee

- Prof. Dr. Emin Atasoy / Uludag University, Bursa, Turkey
- Prof. Dr. Burghard Meyer / Leipzig University, Leipzig, Germany
- Prof. Dr. Abdullah Soykan / Balikesir University, Balikesir, Turkey
- Prof. Dr. Alaattin Kızılcıoğlu / Balikesir University, Balikesir, Turkey
- Prof. Dr. David Lorant / Szent Istvan University, Gödöllő, Hungary
- Prof. Dr. Jan A. Wendt / Gdańsk University, Gdańsk, Poland
- Prof. PhD. Agnieszka Bógdał-Brzezińska / University of Warsaw, Warsaw, Poland
- Ing. Dirk Van Merode MSc. / AP University of Applied Sciences and Arts, Antwerp, Belgium
- Prof. Dr. Askar Nigmatov / Gulistan State University, Tashkent, Uzbekistan
- Prof. Dr. Atanas Dermendjiev / St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Turnovo, Veliko Turnovo, Bulgaria
- Prof. Dr. Stela Dermendjieva / St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Turnovo, Veliko Turnovo, Bulgaria
- Prof. Dr. Vilian Krastev / University of Economics - Varna, Varna, Bulgaria
- PhD Yelaman Aibuldinov / Atyrau University, Atyrau, Kazakhstan
- Prof. Dr. Jilili Abuduwaili / Xinjiang Institute of Ecology and Geography, Chinese Academy of Sciences, Urumqi, China
- Prof. Dr. Vladimir Makarov / Saratov State University, Saratov, Russia
- Assoc. Prof. Dr Zhanbolat Tusupbekov / P.A. Stolypin Omsk State Agrarian University, Omsk, Russia
- PhD Ruslan Safarov / L.N.Gumilyov Eurasian National University, Nur-Sultan, Kazakhstan
- PhD Zharas Berdenov / L.N.Gumilyov Eurasian National University, Nur-Sultan, Kazakhstan
- Prof. Dr. Zhanat Shomanova / Pavlodar state pedagogical institute, Pavlodar, Kazakhstan
- Assoc. Prof. PhD Erbolat Mendybaev / K. Zhubanov Aktobe regional state university, Aktobe, Kazakhstan
- Prof. Dr. Alexandru Ilieş / University of Oradea, Oradea, Romania
- Prof. Dr. Irina Koleva / Sofia University «St. Kliment Ohridski», Sofia, Bulgaria
- Assoc. Prof. Dr. Zdravka Kostova / Sofia University «St. Kliment Ohridski», Sofia, Bulgaria
- Assoc. Prof. Dr. Elena Galay / Belarusian State University, Minsk, Belarus
- Assoc. Prof. PhD Hussein Al-Wadhaf / Hajjah University, Hajjah, Yemen
- Assoc. Prof. Dr. Kiss Tímea / University of Szeged, Szeged, Hungary
- Prof. Dr. Luchiyán Milkov / University of National and World Economy, Sofia, Bulgaria
- Ivan Mironov / Professional School by John Atanasov, Stara Zagora, Bulgaria
- Prof. Dr. Endon Garmaev / Baikal Institute of Nature Management, Russian Academy of Sciences, Ulan-Ude, Russia
- PhD Anton Germashev / Zaporizhzhya National Technical University, Zaporizhzhya, Ukraine
- Prof. Dr. Marin Rusev / Sofia University «St. Kliment Ohridski», Sofia, Bulgaria

CONTENT

MEDICAL SCIENCE AND BIOLOGY (BIOTECHNOLOGY)

Исаков Сергей Валерьевич, Исакова Татьяна Ивановна. КЛИНИЧЕСКОЕ ОБОСНОВАНИЕ ПРЕДЛАГАЕМЫХ СОВРЕМЕННЫХ МЕТОДИК ОБРАБОТКИ И ОБТУРАЦИИ СИСТЕМЫ КОРНЕВЫХ КАНАЛОВ.....	6
Таусарова Бижамал Раимовна, Батырханова Бибинур Сериковна. РАЗРАБОТКА ЦЕЛЛЮЛОЗНЫХ ТЕКСТИЛЬНЫХ МАТЕРИАЛОВ С ОГНЕЗАЩИТНЫМИ СВОЙСТВАМИ.....	8
Шаихова Ж.Е., Таусарова, Б.Р.,Егеубаева С.С., Сұлтанғазиева Г.С. МЫС НАНОБӨЛШЕКТЕРІМЕН ТҮРЛЕНДІРІЛГЕН БАКТЕРИЯҒА ҚАРСЫ ҚАСИЕТТЕРІ БАР ЦЕЛЛЮЛОЗДЫ МАТЕРИАЛДАР.....	13

BUSINESS, MANAGEMENT AND LAW (ECONOMICS, LAW, SERVICES)

Emin Atasoy. NEGROS ADASININ TURİZM POTANSİYELİ.....	18
Sabriye Çelik Uğuz. BURHANİYE TURİZMİNİN ARZ VE TALEP BOYUTU İLE İNCELENMESİ	38
Sabriye Çelik Uğuz. BURHANİYE'NİN TURİZM ÇEŞİTLERİ VE TURİZM POTANSİYELİ.....	45
Bekir Parlak. POLİTİK YOZLAŞMA: TEORİK ÇATI VE TÜRKİYE AÇISINDAN BİR DEĞERLENDİRME.....	54
Bekir Parlak. DEVLETLERİN SİYASAL VE YÖNETSEL AÇILardan KARŞILAŞTIRILMASINA DAİR BİR İNCELEME VE MODEL ÖNERİSİ.....	64
Султонов Атабег Абдурашид угли. ФОРМИРОВАНИЕ МЕХАНИЗМА УЧЕТА ПРАВ НА ЗЕМЛЮ КАК ОБЪЕКТА ЗАЛОГОВОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПРИ ПОЛУЧЕНИИ БАНКОВСКОГО КРЕДИТА.....	82
Крыстев Вилиян Крыстев. ГЕОПОЛИТИЧЕСКИЙ ОБРАЗ ПРОСТРАНСТВА.....	85
Стариченко Александра Артемовна, Некрасова Ольга Леонидовна. ИНТЕРНЕТ ВЕЩЕЙ: ТЕНДЕНЦИИ БЕЗОПАСНОСТИ И КОНФИДЕНЦИАЛЬНОСТИ ДАННЫХ.....	88

ARTS AND HUMANITIES (PHILOLOGY, HISTORY, PHILOSOPHY)

Gülsüm Songül Ercan. KİBARLIK MI YOKSA KARARSIZLIK MI?: KAÇINMALAR VE İLETİŞİM İŞLEVLERİ	94
Gülsüm Songül Ercan. TÜRKÇEDE NEDENSELLİK BAĞLARININ KURULMASINDA KULLANILAN YANTÜMCELER.....	100
Gültekin Erdal. KURUMSAL KİMLİK VE KURUMSAL İMAJIN ALGIYA YANSIMASI	106
Gültekin Erdal. LOGO AND UNIVERSAL LANGUAGE.....	110
Kelime Erdal. ÇOCUK DERGİLERİNDE CUMHURİYET BAYRAMI: DOĞAN KARDEŞ ÇOCUK DERGİSİ ÖRNEĞİ.....	115
Kelime Erdal. İBRAHİM ALAATTİN GÖVSA'NIN ESERLERİNDE GENÇLERİN EĞİTİMİ.....	122
Emin Atasoy. BULGARİSTAN ÇİNGENELERİNİN GÜR SESİ: ŞAİR USİN KERİM...	131
Поваляшко Галина Николаевна, Кызылбаева Карина Бауржановна. КОНЦЕПТ-ПРОДУКТ КАЗАХСКОГО СИМВОЛИЗМА.....	149
Сихаева Акгүл Мейірханқызы, Абсалимова Айгерім Қанатқызы. ЖАС ҰРПАҚТЫҢ ЭСТЕТИКАЛЫҚ ТАЛҒАМЫН ДАМУ-ЗАМАН ТАЛАБЫ.....	154
Амантаева Назерке Асхатқызы. І-ІІІ МЕМЛЕКЕТТІК ДУМА ТҰСЫНДАҒЫ МҰСЫЛМАНДЫҚ БІЛІМ БЕРУ МӘСЕЛЕСІ.....	157

Абдрахманова Асель Даулетовна. XIX Ғ. – XX Ғ. БАСЫНДАҒЫ ҚАЗАҚСТАНҒА КАПИТАЛИСТІК ҚАТЫНАСТАР ЕНУІНІҢ ТАРИХНАМАСЫ.....	161
Ualieva G.K. BÜYÜK BOZKIR KADINININ İMAJINI İNCELEMENİN TEORİK, KAVRAMSAL VE METODOLOJİK TEMELLERİ.....	165

TECHNICS (MATH, INFORMATICS, ENGINEERING, ARCHITECTURE, ELECTRONICS)

Maxsudov Muzaffar Ikromjon ogli. ANALYSIS OF ECONOMIC AND FINANCIAL PERFORMANCE OF THE FUEL AND ENERGY SECTOR.....	172
Алипбаев Аманбол Наматжанұлы, Абилкасова Сандуғаш Орынбайқызы, Беркинбаева Акнұр Сабитқызы, Калимолдина Лайла Маутенқызы. КОМПОЗИТТЕРДІҢ ЖАРТЫЛАЙ ӨТКІЗГІШТІК ҚАСИЕТТЕРІН ЗЕРТТЕУ.....	176
Alibek Malgazhdarov. ENGINEERING INNOVATIONS FOR ECOLOGY IMPROVEMENT IN THE ENERGY SECTOR.....	180
Жанабек И.Қ. МАТЕМАТИКАЛЫҚ ЕСЕПТЕРДІ СТАНДАРТТЫ ЕМЕС ТӘСІЛДЕРМЕН ШЫҒАРУ ӘДІСТЕМЕСІ.....	190

EARTH SCIENCES (GEOGRAPHY, ECOLOGY)

Emin Atasoy. SIYASI COĞRAFYA PERSPEKTIFİNDEN FILIPINLER CUMHURİYETİNDEKİ BANGSOMORO ÖZERK BÖLGESİ.....	194
Erol Kapluhan, Büşra Okudan. BUCAK (BURDUR) İLÇESİ'NDE SALEP ÜRETİM FAALİYETLERİ.....	209
Erol Kapluhan, Mehmet Akif Ersoy. BUCAK (BURDUR) İLÇESİ'NİN CUMHURİYET'TEN GÜNÜMÜZE YERLEŞME GELİŞİMİ	220
Erol Kapluhan, Mehmet Akif Ersoy, Kadir Deniz. ENERJİ COĞRAFYASI AÇISINDAN BİR İNCELEME: KARAMANLI (BURDUR) GÜNEŞ ENERJİ SANTRALİ	230
Emin Atasoy. ETNOCOĞRAFYA PERSPEKTİFİNDEN FILIPINLER CUMHURİYETİ..	244
Emin Atasoy. SİN İNANCI VE SİN DİASPORASINA COĞRAFYA PENCERESİNDEN BAKIŞ.....	265
Берденов Ж.Г., Сафаров Р.З. АНАЛИЗ ПОДЗЕМНЫХ И ПОВЕРХНОСТНЫХ ВОД ХРОМТАУ-ДОНСКОГО ПРОМЫШЛЕННОГО УЗЛА.....	276
Ozgeldinova Z., Berdenov Zh.G., Mukayev Z.2, Bektemirova A. COMPREHENSIVE SOCIO-ECONOMIC ANALYSIS OF THE KOSTANAY REGION.....	284
Мендыбаева Г.Е, Берденов Ж.Г., Мендыбаев Е.Х. НАКОПЛЕНИЕ ТЯЖЕЛЫХ МЕТАЛЛОВ В ПОЧВАХ И ДРЕВЕСНЫХ РАСТЕНИЯХ ГОРОДА АКТОБЕ.....	291
Берденов Ж.Г., Сафаров Р.З., Мендыбаев Е.Х. ТЕХНОГЕННОЕ ИЗМЕНЕНИЕ СОВРЕМЕННОГО ПОЧВЕННОГО ПОКРОВА ХРОМТАУСКОГО РАЙОНА ПОД ВОЗДЕЙСТВИЕМ ДОНСКОГО ГОРНО-ОБОГАТИТЕЛЬНОГО КОМБИНАТА.....	296
Шұлғаубаев Е.Қ., Мусабаева М.Н. АНТРОПОГЕННОЕ ВОЗДЕЙСТВИЕ КАК ОДИН ИЗ ОСНОВНЫХ ФАКТОРОВ ТРАНСФОРМАЦИИ ГЕОСИСТЕМ В ПРЕДЕЛАХ АЛАКОЛЬСКОЙ ВПАДИНЫ.....	305
Кеукенов Ерлан Бауыржанович, Оразымбетова Кулзира Шалкарловна, Джаналеева Кульчихан Мухитовна. КОМПЛЕКСНАЯ ФИЗИКО-ГЕОГРАФИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ГЕОСИСТЕМ КАРКАРАЛИНСКИХ НИЗКОГОРИЙ	314
Жанабаев Даурен Жанабаевич, Джаналеева Кульчихан Мухитовна, Абишева Жанар Даулетовна, Ахметжанов Файзулла Касымович. ОСОБЕННОСТИ ГЕОЛОГИЧЕСКОГО СТРОЕНИЯ ВОСТОЧНОГО КАЗАХСТАНА.....	319

BURHANIYE TURİZMİNİN ARZ VE TALEP BOYUTU İLE İNCELENMESİ

Doç. Dr. Sabriye ÇELİK UĞUZ

Balıkesir Üniversitesi, Burhaniye Uygulamalı Bilimler Fakültesi,
Turizm İşletmeciliği Bölümü, sabriye_celik@yahoo.com

Özet

Balıkesir ili, Edremit Körfezi içerisinde yer alan Burhaniye ilçesi, turizm açısından önemli bir yere sahip olup, doğal, tarihi ve kültürel zenginlikleri ile dikkat çekmektedir. Bu çalışmada, ilçenin mevcut turizm yapısı arz ve talep boyutu ile incelenerek turizm arzı; coğrafi, doğal, tarihi ve kültürel değerlerine ve turizm işletmelerine ait verilerle ve turizm talebi ise, turist sayısı, geceleme sayısı ve ortalama kalış sürelerine ait verilerle ortaya konulmuştur. İl ve ilçenin resmi kurumlarından elde edilen turizm işletmelerine ait arz verileri ve Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın konaklama istatistiklerinden elde edilen turizm talebi verileri betimsel istatistik yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Bu analiz sonucunda, Burhaniye'de turizmin geliştirilmesi için öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Burhaniye, Turizm Arzı, Turizm Talebi, Betimsel İstatistik

EXAMINATION OF BURHANIYE TOURISM WITH SUPPLY AND DEMAND DIMENSIONS

Abstract

Burhaniye district, located in the Edremit Gulf of Balıkesir province, has an important place in terms of tourism and draws attention with its natural, historical and cultural riches. In this study, the current tourism structure of the district was examined in terms of supply and demand. tourism supply; with the data of geographical, natural, historical and cultural values and tourism enterprises, and tourism demand; with the data of the number of tourists, the number of overnight stays and the average length of stay are presented. The supply data of tourism enterprises obtained from the official institutions of the province and the district and the tourism demand data obtained from the accommodation statistics of the Ministry of Culture and Tourism were analyzed using the descriptive statistical method. As a result of this analysis, suggestions were presented for the development of tourism in Burhaniye.

Keywords: Burhaniye, Tourism Supply, Tourism Demand, Descriptive Statistics

1. Burhaniye'nin Doğal, Tarihi ve Kültürel Değerleri

Burhaniye, Ege Denizi kıyılarında ve Kuzey Ege Bölgesi'ndeki Edremit Körfezi ve Balıkesir ili içinde yer almaktadır. Batısında Ege Denizi, kuzeyinde yer alan Kaz Dağları (mitolojik adı İda) ile doğu ve güney doğusunda yer alan Madra Dağları (mitolojik adı Pindasos) arasındaki verimli ve bereketli bir ovaya sahiptir. Ovanın bir kısmı ve dağların etekleri zeytin ağaçlarıyla, ovanın doğusu ise meşe ve çam ormanlarıyla kaplıdır. Ormanların arasında her mevsim rengarenk çiçeklerin süslediği yaylalar mevcuttur.

Burhaniye Ege ve Akdeniz bölgesine ait sıcak ve ılıman bir iklim özelliğine sahiptir ve ilçede Kaz Dağları ve Madra Dağları'nın oluşturduğu jeolojik konum nedeniyle meltem, imbat ve poyraz rüzgârları hâkimdir. Bu rüzgârların yarattığı sürekli hava sirkülasyonu sayesinde hava kalitesi çok iyi olup, sağlık ve sağlıklı yaşam için ciddi bir olanak sunmaktadır. 615 km² yüzölçümü ile E-87 nolu Karayolu güzergâhı üzerinde bulunan ilçenin, doğu sınırını en yüksek noktası olan Madra Dağı ve batı sınırını ise, denizden ortalama yüksekliği (rakım) 10 m olan ve 21 km kıyı bandına sahip Ege Denizi oluşturmaktadır.

❖ **Doğal Bitki Örtüsü:** İlçenin doğal bitki örtüsü olarak ağaç, çalı ve ot bitkileri mevcut olup, en yaygın ağaç türleri; kızılçam, karaçam, meşe, fıstık çamı ve zeytin ağaçlarıdır. Bunların yanı sıra çiçekli bitkiler, otsu türler, tıbbi ve aromatik bitkiler ve soğanlı türler de görülmektedir.

Ayrıca Ören’de bulunan Palamut meşeleri, Damlarca vadisindeki kestane toplulukları ve dere boylarındaki çınarlar, doğal bitki topluluklarıdır (Efe, Soykan, Cürebal, ve Sönmez, 2012).

❖ **Yaylalar:** İlçenin 16 yaylası şunlardır; Ayaklıören, Böyren, Tilkicik, Burunören yaylaları ve Karadere Güzlesi (Karadere Köyü), Yaylacık Yaylası (Yaylacık Köyü), Ömercik ve Omarcık yaylaları (Sübeylidere Köyü), Kurucaoluk ve Kozalan yaylaları (Kurucaoluk Köyü), Avunduk Yaylası (Avunduk Köyü), Kırtık Güzlesi, Sinekli ve Güzle yaylaları (Kırtık Köyü), Gölcük Yaylası (Kuyumcu Köyü) ve Çamtepe Yaylası (Çamtepe Köyü)’dir (Efe, Soykan, Cürebal, ve Sönmez, 2014).

❖ **Doğal Kaynak Suları (Yeraltı Suları):** İlçenin kaynak suları (yeraltı suları) bolca olup, Karadere /Güzle Yaylası’ndaki Düdüklü kaynak suyu, sağlıklı bir içme suyu olarak kullanılırken, Dutluca içmeleri ve Damlarca suyu, Karadere-Asarkaya şifalı suyu, Pelitköy (Zeytinpınarı) içmesi ve ılıcası ise sağlıklı yaşama ve çeşitli hastalıkların tedavisine katkı sağlamaktadır (Erden, 2015).

❖ **Kıyı ve Plajları:** İlçenin Ege Denizi’ne 21 km kıyı bandı ve sahillerinden Asya’nın en batısı olan Baba Burnu, Kaz Dağı, Ayvalık Adaları ve Midilli Adası görülmektedir. Bu kıyı bandında Pelitköy, İskele, Ören ve Öğretmenler Mahallesi ile Denetko ve Orjan siteleri içinde yer alan donanımlı ve büyük plajları mevcuttur. Ören, Öğretmenler ve Pelitköy Mahallesi plajları, temiz suları ve bozulmamış doğası ile öne çıkmakta ve dünyada “denize girilebilirlik ölçütü” olan Mavi Bayrak ile ödüllendirilmektedir. 2022 yılı itibarıyla Balıkesir’de bulunan 36 Mavi Bayraklı plajın 5 tanesi Burhaniye’de bulunmaktadır (Tablo 1).

Tablo 1. Balıkesir ve Burhaniye’de Mavi Bayrak Sayıları (2022)

Yer	Plaj Sayısı	Plaj Adları
Balıkesir	36	
Burhaniye	5	-Pelitköy Gadana Plajı -Pelitköy Bağlarburnu Halk Plajı -Club Orient -Burhaniye Belediyesi Ören Mahallesi Halk Plajı -Burhaniye Belediyesi Öğretmenler Mahallesi Halk Plajı

Kaynak: Mavi Bayrak Türkiye, <http://www.mavibayrak.org.tr>.

❖ **Adramytteion Antik Kenti ve Adramytteion Limanı:** Kuzey Ege’de Troas, Mysia ve Aeolis bölgelerinin kesişim noktasında konumlanan Edremit Körfezi’ne (*Adramytenos Sinus*) adını veren Adramytteion Antik Kenti (Ören), 8 bin yıllık geçmişin kalıntılarını sunar. İlçenin en önemli kültürel miraslarından olan antik kentin merkezi Ören Mahallesidir. Bir liman kenti olarak bilinen Adramytteion Antik Kenti, iki limanı ile Doğu Akdeniz havzasının ticari uğrak noktalarındandır. Strabon’da (XIII 1, 51) bahsi geçen kentin iki limanından biri olarak günümüze kadar korunmuş olan Adramytteion Antik Limanı ve liman kalıntıları, günümüzde su altındaki sığlık alanda bulunmaktadır ve ilçenin en gözde arkeolojik buluntularındandır (Özgen, 2014 ve 2015).

❖ **Adramytteion ve Etki Alanı:** Adramytteion Antik Kenti ve çevresinin egemenlik alanı içindeki kırsal alanlarda var olan kültürel miras ise, Neolitik Dönem’e dek uzanan izleri taşır. Başta Ören Mahallesi olmak üzere, Bergaz Tepe, Yılanlı Tepe Adramytteion Limanı, Kızıklı Mahallesi-Sülüklüçeşme Neolitik Yerleşimi, Şahinler Mahallesi-Prehistorik Dönem Boyalık Alan, Bahadınlı Mahallesi Dedekaya, Kırtık Mahallesi-Ballıktaş, Hisarköy-Hisar Tepe Kalesi, Kuyumcu Mahallesi-Çamgedik Tepe ve Kaplan Sivrisi, Börezli Mahallesi-Kocafuğlu Tepe, Karadere Mahallesi- İnkaya Magarası ve Asarkaya, Pelitköy-Boşnaktepe, Kuyucak-Yazılıtaş Tepe, Dutluca Mahallesi-Deliktaş ve Merdivenli Kaya, Taylıeli Mahallesi-Duakaya diğer bu bulgulardan en önemlileridir (Özgen, 2016 ve 2017). Var olan bu kaya ve tepeler, kale ve karakol yerleşimleri, gözetleme kulesi, antik taş

ocağı ve kaya oyma mezar yapıları olarak kullanıldığı ve ilçenin korunmuş kültür varlıkları olduğu bilinmektedir.

❖ **Anıtlar, Müzeler ve Kültür Merkezleri:** Burhaniye Kuva-yi Milliye Anıtı, Burhaniye Kuva-yi Milliye Şehitler Anıtı, Burhaniye Kuva-yi Milliye Müzesi (Balıkesir'in ilk özel müzesi), Bizimköy Müzesi (Türkiye'nin ilk sesli ve hareketli etnografya galerisi) vardır. Aynı zamanda Burhaniye'nin başlıca kültürel ve sanatsal etkinliklerine ait gösterimlerin yapıldığı 6 adet kültür merkezi (Hüsnü Pazarbaşı Kültür Merkezi/Eski Sabunhane, Reha Yurdakul Salonu, Şarköy Mahallesi Kültür Merkezi, Ahmet Akın Kültür Merkezi, Ören Açık Hava Tiyatrosu, Taylıeli Amfi Tiyatro) ilçenin kültür ve sanat yaşamını canlı tutmaktadır. 1998 yılında kurulan Burhaniye Belediyesi Kent Tiyatrosu da bölgenin ilk kurumsal tiyatrosu olma özelliği ile sanat yaşamını ilçede ve bölgede yaşatmaktadır.

❖ **Camiler, Türbeler ve Mezarlıklar:** Burhaniye merkezinde tarihi eser niteliğine sahip ve dönemlerinin mimari özelliğini koruyan Hamidi Cami Minaresi ve Geriş Cami (Geriş Mahallesi), Memiş Cami Haziresi ve 4 mezar (Memiş Mahallesi), Hanay Cami (Mahkeme Mahallesi), Koca Cami (Kocacami Mahallesi), Muhyiddin-i Rumi Türbesi (Kocacami Mahallesi) Hacı Ahmet Cami (Hacı Ahmet Mahallesi), Hasan Ağa Cami (Yunus Mahallesi) camileri ve türbesidir. İlçe merkezi dışında yer alan camilerden ilginç olanı Şahinler Camii (Şahinler Köyü) ve Ağacık Camii (Şahinler Köyü)'dir. Geç Osmanlı Dönemi yörenin mimarisini yansıtmakta bu iki cami, mimari özelliklerinin yanı sıra zengin iç mekân süslemeleri ve manzara resimleri ile dikkat çekicidir. İlçede kutsal alanlar olarak Taylıeli'ndeki Taylı Baba, Pelitköy'deki Çamlık Tepe ve Dede Tepe ve Kızıklı'daki Sinan Dede Türbesi, kendine özgü değerleriyle ilçenin kültürel varlıklarıdır. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından "Sinan Dede Türbesi Korunması Gerekli Kültür Varlığı, Çevresindeki Dört Adet Servi Ağacı da Korunması Gerekli Anıt Ağaç" olarak tescil edilmiştir. İlçede eski çağlardan kalan mezarlıklar Çoruk, Kızıklı, Kuyucak, Bahadınlı, Karadere ve Taylıeli köylerinde iken Osmanlı dönemine ait mezar taşları ise Çoruk, Taylıeli, Börezli, Pelitköy, Kızıklı mahallelerinin mezarlıklarında yer almakta ve bir açık hava müzesi niteliği taşımaktadır

❖ **Hamamlar:** İlçe merkezinin fiziksel dokusu içerisinde ikisi klasik, biri geç, biri de Cumhuriyet dönemine tarihlenen 4 hamam yapısı mevcuttur. Eski Gazhane sokağında bulunan Yunan Haçı biçimindeki Kilise Hamamı, 15. yy'a ait Hacı Ahmet Mahallesi'ndeki Pazarbaşı Hamamı, Memiş Mahallesi'ndeki isimsiz Küçük Hamam ve Necdet Tosun sokağında isimsiz Cumhuriyet dönemi hamamı, tarihi-kültürel ve turistik potansiyeli bakımından birer cevher durumundadır (Çelik-Uğuz ve Sağlam, 2014).

❖ **Tarihi Fabrikalar/Yağhaneler/Sabunhaneler:** Burhaniye'de endüstriyel miras kapsamında zeytin, zeytinyağı ve zeytinyağlı diğer üretimin yapıldığı fabrika, yağhane, sabunhane, depolama gibi yapılar üretim yaşamına devam etmektedir. Bunlar: Ethem Tolon Yağhanesi ve sabunhanesi, Bağcılar Yağhanesi (Yunus Mahallesi); Pazarbaşı Yağhanesi (Hacıahmet Mahallesi); Müdüroğlu Yağhanesi (Geriş Mahallesi); Aziz Doğrular Pirina Fabrikası ve İdris Yağcı Yağhanesi/Yağcı Kültür Merkezi (İskele Mahallesi); Halil İbrahim Selçuk Yağhanesi, Recai Kökten Yağhanesi, Güneri Güven Yağhanesi, Naci Söyler Yağhanesi (Pelitköy Mahallesi); Mustafa Sami Yağcı Yağhanesi, Hasan Değirmencioğlu Yağhanesi ve Raşit Urut Yağhanesi (Bahadınlı Mahallesi); Fahri Bal Yağhanesi ve Köy Kooperatifi Yağhanesi (Kızıklı Mahallesi); Mustafa Bozkurt Yağhanesi ve Reşitköy (Baloğlu) Yağhanesi (Sübeylidere Mahallesi); Ferit Tuna Mengenesi (Mahkeme Mahallesi); Adil Boldan Yağhanesi (Sanayi Mahallesi); Vedat Deveci Yağhanesi (Şarköy Mahallesi)'dir (Efe, Soykan, Cürebal, ve Sönmez, 2012).

❖ **Sosyo-Kültürel Etkinlikler (Festival ve Şenlikler):** Burhaniye'de, ulusal ve uluslararası düzeyde gerçekleştirilen festivaller/şenlikler şunlardır; Pelitköy Deve Güreşleri, Burhaniye-Ören Turizm Kültür ve Sanat Festivali, Burhaniye Uluslararası Zeytin ve Zeytinyağı Hasat Festivali, Geleneksel Pelitköy Deve Güreşleri, Taylıeli Köyü Uluslararası Kültür Sanat Şenliği, Kızıklı Yağlı Pehlivan Güreşleri Şenlikleri, Burhaniye Sübeylidere Yağlı Pehlivan Güreşi (Geleneksel Sübeylidere Yağlı Güreşleri), Burhaniye Bisiklet Festivali, Tarladan Hasada Aromaterapi Eğitim Festivali ve Adramytteion Festivali.

❖ **Seyir Terasları ve Panoramik Manzara Noktaları:** İlçenin kırsal alanlarında doğal ana kaya kütlesi olan, kale ve karakol yerleşimleri, gözetleme kulesi, antik taş ocağı olarak kullanılan kültürel miras alanları, panoramik manzaralar sunan seyir noktalarıdır. Bunlar; Ballıktaş/Kale Yerleşimi, Kocafuğlu Tepe/Karakol Yerleşimi, Asarkaya (Kocaardıç Tepe) Kale Yerleşimi, Dedekaya/Gözetleme Kulesi ve Karakol Yapısı, Kaplan Sivrisi/Kale Yerleşimi, Hisar Kale Tepe/ Kale Yerleşimi, Boşnak Tepe/Antik Taş Ocağı, Çallı Köyü/Yamaç Evler ve Doğal Seyir Terası, Deliktaş (Deliklitaş Tepe)/ Doğal Seyir Terası, Çamlık Tepe ve Dede Tepe/Doğal Seyir Terası, Taylhelı Doğal Seyir Terası'dır.

2. Burhaniye'nin Tesis Altyapısı

Burhaniye, turistlerin seyahat için tercih etmelerinde etkili olan doğal, tarihi ve kültürel özellikler gösteren turizm varlıklarına sahip olmasının yanı sıra, turist memnuniyeti için gerekli olan ulaşım, konaklama, beslenme, rehberlik, eğlence, hediyeelik eşya gibi hizmetleri sunan turizm işletmelerine sahip olmasıyla da turizm açısından büyük bir potansiyel sunmaktadır.

Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri verilerine göre, 2022 yılı itibariyle Burhaniye'de toplamda 8 adet turizm işletme belgeli konaklama tesisi bulunmaktadır. Bu tesislerin 5'i otel olup, 2'si tatil köyü, 1'i otel ve kamp alanıdır. Tüm tesislerin toplam yatak kapasitesi ise 849'dür (Tablo 2).

Tablo 2. Burhaniye'de Bulunan Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri (2022)

Tesis Adı/Türü	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı
Artemis Ören Tatil Köyü	4 yıldız	116	232
Club Orient Tatil Köyü	4 yıldız	60	136
Tez Madra Otel	4 yıldız	100	197
Teo Mida Otel	3 yıldız	8	24
İdahan Otel	3 yıldız	26	60
Karakaş Otel	3 yıldız	22	50
Grand Rimedyia	3 yıldız	76	100
Altın Kamp Park Otel & Camping Resort	Özel Konaklama Tesis	17	50
Genel Toplam	8	425	849

Kaynak: Balıkesir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Burhaniye Turizm Danışma Bürosu

Belediye Belgeli Konaklama Tesisleri verilerine göre, 2022 yılı itibariyle Burhaniye'de toplamda 75 adet belediye belgeli konaklama tesisi ve bu tesislerde ise 4070 yatak bulunmaktadır. Konaklama tesislerinin türlerine göre dağılımı incelendiğinde, bölgede pansiyon/apart ve otellerin çoğunlukta olduğu görülmektedir (Tablo 3).

Tablo 3. Burhaniye'de Bulunan Belediye Belgeli Konaklama Tesisleri (2022)

Tesis Türü	Tesis Sayısı	Yatak Sayısı
Otel/Motel	21	2500
Tatil Köyü	1	250
Tatil Evleri	3	250
Kamping	2	67
Pansiyon/Apart	43	893

Diğer Oteller	5	110
Genel Toplam	75	4070

Kaynak: Balıkesir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Burhaniye Turizm Danışma Bürosu

Tablo 4'ya göre; ilçe, 107 adet restoran, lokanta, kafe-bar ve kafe gibi yeme-içme işletmesi ve 8 adet eğlence mekânı ile turistleri ağırlayabilecek bir donanıma sahiptir. Bunların yanı sıra ilçede 2020 yılı itibarıyla 8 adet işletme belgeli seyahat acentası bulunmaktadır. Ayrıca bölgede turizm hareketlerinin kolaylaşmasını sağlayan 1 adet hava ve deniz yolu işletmesi bulunmaktadır. 1994 yılında temelleri atılan ve 1996 yılından beri kısmi olarak hizmet sunan yat limanı, denizyolu ulaşımına ve deniz turizminin çeşitlenmesine imkân sunmaktadır. Turizm Yatırım Belgeli olan Burhaniye İskele Yat Limanı (Marina), karada 100, denizde 80 adet yat bağlama kapasitesine sahiptir. Balıkesir Koca Seyit Havalimanı ise, 1997 yılında yapımı tamamlanarak uçuş trafiğine (İç Hat/Dış Hat) açılmıştır. 2010 yılında tamamlanan çalışmalarla havaalanı uluslararası uçuş standartlarına uygun hale getirilmiştir. Havalimanı Balıkesir'e 80 km, Edremit'e 8 km ve Burhaniye'ye 6 km mesafededir. Çanakkale-İzmir karayolu üzerinde bulunan Balıkesir Koca Seyit Havalimanı, Burhaniye'ye ve Körfez'deki diğer ilçelere yakınlığı nedeniyle ilçe ve bölge turizmine büyük katkıda bulunmaktadır.

Tablo 4. Burhaniye'de Bulunan Diğer Turizm İşletmeleri

Tesis Türü	Tesis Sayısı
Belediye Belgeli Yiyecek-İçecek İşletmeleri (2017)	107
Belediye Belgeli Eğlence İşletmeleri (2017)	8
İşletme Belgeli Seyahat Acentası (2020)	8 (A GRUBU)
Yat Limanı (2022)	1
Havalimanı (2022)	1
İkinci Konut Sayısı (2017)	10.800

Kaynak: Burhaniye Belediyesi ve Balıkesir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

3. Burhaniye'nin Turist Verileri

2020 yılında Burhaniye'ye gelen toplam turist sayısı 86.617'dir. Bu turistlerin 572'si yabancı uyruklu olup 86.045'i yerlidir. Burhaniye'de konaklayan yerli turistlerin çoğunlukta olduğu ve yabancı turistlerin oranının ise çok düşük olduğu dikkat çekmektedir. 2015-2020 yılları arasında ilçede konaklama sayılarında ciddi bir artış söz konusu olup, 2020 yılında ise Covid-19 pandemisinin etkisiyle birlikte düşüşler yaşandığı görülmektedir (Tablo 5 ve 6).

Tablo 5. Burhaniye'deki Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesislerinde Yıllara Göre Tesislere Geliş, Geceleme ve Doluluk Oranları (2015-2020)

Yıllar	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME SAYISI			DOLULUK ORANI (%)		
	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam
2015	2.951	10.156	13.107	21.837	30.312	52.149	21,95	30,46	52,41
2016	1.098	11.745	12.843	9.342	22.825	32.167	8,68	21,21	29,89
2017	848	23.981	24.829	6.732	46.639	53.371	6,92	47,97	54,89
2018	1.389	24.408	25.806	8.280	46.816	55.096	8,29	46,88	55,17
2019	1.487	26.150	27.637	3.022	56.167	59.189	3,01	55,90	58,91

2020	239	18.173	18.412	1.091	33.047	34.138	1,06	32,14	33,20
-------------	-----	--------	--------	-------	--------	--------	------	-------	-------

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Konaklama İstatistikleri.

Tablo 6. Burhaniye’deki Belediye Belgeli Konaklama Tesislerinde Yıllara Göre Tesislere Geliş, Geceleme ve Doluluk Oranları (2015-2020)

Yıllar	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME SAYISI			DOLULUK ORANI (%)		
	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam
2015	1.496	14.960	16.456	10.945	52.271	63.216	7,71	36,84	44,55
2016	588	29.971	30.559	1.895	64.749	66.644	1,34	45,63	46,97
2017	1.427	54.120	55.547	3.790	145.418	149.208	0,91	34,92	35,83
2018	2.168	55.868	58.036	6.060	166.387	172.447	1,31	35,97	37,28
2019	1.299	85.946	87.245	4.699	268.179	272.878	0,62	35,31	35,93
2020	333	67.872	68.205	1.185	214.304	215.489	0,11	20,34	20,45

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Konaklama İstatistikleri.

Tablo 7’ a göre, 2015-2020 yılları arasında toplam turist sayısında %193 oranında bir artış, geceleme sayısında % 116,4 oranlı bir artış ve ortalama kalış sürelerinde ise % -36’lık bir azalış gerçekleşmiştir. Burhaniye’ye yönelik turizm talebindeki ortalama kalış sürelerinin düşük olması ve yıllar itibariyle bu oranın gittikçe azalması, ilçenin bir geçiş noktası olduğunu göstermektedir. Ortalama kalış sürelerinin düşük olmasının temel nedenleri arasında; Covid-19 pandemisi, turizm tanıtımındaki eksiklikler, alternatif turizm türlerinin bölgede henüz yaygınlaşmaması, nitelikli turizm işletmelerinde hizmet kalitesinin yetersizliği vb. etkenler yer almaktadır.

Tablo 7. Burhaniye’nin Yıllara Göre Turizm Talebindeki Değişim Oranları (2015-2020)

Yıllar	Toplam Tesise Giriş Sayısı	Toplam Geceleme Sayısı	Toplam Ortalama Kalış Süreleri
2015	29.563	115.365	3,9
2016	43.402	98.811	2,3
2017	80.376	202.579	2,4
2018	83.842	227.543	2,5
2019	114.882	332.067	2,6
2020	86.617	249.627	2,5

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Konaklama İstatistikleri.

Sonuç ve Öneriler

Doğal, tarihi ve kültürel değerleri ile zengin olan Burhaniye’de, iç turizmin gelişme gösterdiği, yabancı turist sayısının çok düşük seviyede olduğu görülmektedir. Körfeze yönelik dış turizm talebini istenen ve beklenen ölçülerde harekete geçirmek gerektiği görülmektedir. Burhaniye’nin turizm arz ve talebine ait veriler sonucunda, ilçede turizmin ve özellikle dış turizm talebinin geliştirilmesi için acilen hareket geçilmesi gerekmektedir. Bu amaç doğrultusunda yapılacak olan çalışmalar şu şekilde önerilebilir:

❖ “Burhaniye Tanıtım Portalı” oluşturulmalı, ilçenin tanınırlığını artırıcı görsel ve yazılı olarak tanıtımlar, reklamlar, web siteleri yapılmalı ve akıllı uygulamalar düzenlenmeli,

- ❖ Merkezi ve yerel yönetimler, üniversite, turizm işletmeleri, STK ve yerel halk gibi paydaşların sorumluluk alarak altyapı iyileştirilmeli ve turizm destek hizmetlerinde rol almaları sağlanmalı,
- ❖ Nitelikli turizm tesisi sayısı ve hizmet kalitesi artırılmalı, ikincil konutlar turizme kazandırılmalı,
- ❖ İlçeye yönelik turizm talebinin sayısını ve kalış süresini artırmak üzere doğal, kültürel ve turizm kaynakları sürdürülebilir turizm ilkeleri doğrultusunda değerlendirilip sunulmalı,
- ❖ Doğa ve kültür-sanat içerikli etkinliklerle birlikte spor etkinlikleri de çoğaltılmalı, özellikle yelken, sörf ve dalış gibi ulusal ve uluslararası organizasyonlar yapılmalı,
- ❖ İlçenin ve bölgenin sağlık turizmi, sağlıklı yaşam turizmi (wellness) ve ekoloji temelli sağlıklı yaşam turizmi (ecowellness) için çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

1. Balıkesir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü. (2022). Konaklama Tesisleri. <https://balikesir.ktb.gov.tr/TR-65916/konaklama-tesisleri.html>, adresinden erişilmiştir.
2. Çelik Uğuz, S., ve Sağlam, H. S. (2014). Kültürel Miras Kapsamında Tarihi Hamamların Yenilenerek Korunması ve Turizm Amaçlı Kullanımı: Burhaniye Örneği. Disiplinlerarası Turizm Araştırmaları Kongresi, 04-05. Adnan Menderes Üniversitesi – Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi, 04-05 Nisan 2014, Kuşadası, Aydın, Bildiri Kitabı, Detay Yayıncılık, Ankara, Mart 2014, ss.805-817.
3. Efe, R., Soykan, A., Cürebal, İ. ve Sönmez, S. (2012). Burhaniye: Doğal Kaynak Değerleri. Burhaniye Belediyesi Kültür Yayınları No: 13, 2. Baskı, Sistem Basım Yayın, Ankara.
4. Efe, R., Soykan, A., Cürebal, İ. ve Sönmez, S. (2014). Burhaniye’de Yaylacılık Faaliyetlerinin Ekoturizm Açısından Önemi ve Değeri. Yayla Kültürü ve Yaylacılık Sempozyumu, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Yayınları, ss. 183-214.
5. Erden, A. (2015), Balıkesir İli, Burhaniye–Gömeç–Ayvalık Kıyı Hattının Jeotermal Potansiyeli, Balıkesir II. Kent Sempozyumu. 20-22 Kasım 2015, Balıkesir.
6. Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2022). Konaklama İstatistikleri. <https://yigm.ktb.gov.tr/TR-201120/konaklama-istatistikleri.html>, adresinden erişilmiştir.
7. Mavi Bayrak Türkiye. (2022). http://www.mavibayrak.org.tr/tr/plajListesi.aspx?il_refno=10, adresinden erişilmiştir.
8. Özgen, H.M. (2014). Adramytteion (Ören) 2012 Kazı ve Onarım Çalışmaları, 35. Kazı Sonuçları Toplantısı, 3. Cilt, 27-31 Mayıs 2013/ Muğla, ss.178 -194, Kültür ve Turizm Bakanlığı/Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Yayınları, Muğla.
9. Özgen, H.M. (2015). Adramytteion (Ören) 2013 Kazı ve Onarım Çalışmaları, 36. Kazı Sonuçları Toplantısı, 3. Cilt, 02-06 Haziran 2014/Gaziantep, ss. 1-18, Kültür ve Turizm Bakanlığı/Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara.
10. Özgen, H.M. (2016). Adramytteion (Ören) 2015 Çalışmaları’nın Ardından, Türk Eskiçağ Bilimleri Enstitüsü TEBE Haberler, Ocak 2016, Sayı 41: 22-25.
11. Özgen, H.M. (2017). “Balıkesir İli Burhaniye, Gömeç ve Ayvalık İlçeleri “Adramytteion Egemenlik Alanı” 2015-2016 Yılları Arkeolojik Yüzeysel Araştırması” 2015-2016 Yılları Arkeolojik Yüzeysel Araştırması, 35. Araştırma Sonuçları Toplantısı, 2. Cilt, 22-26 Mayıs 2017/ Bursa, ss.219-241, Kültür ve Turizm Bakanlığı/Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Yayınları, Bursa.